רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

הוועדה לבחינת קידום הנגשת נתונים פיננסיים

יוני 2025

מטרת הועדה

קידום הנגשת נתונים פיננסיים לצורך מחקר וסטטיסטיקה רשמית תומכי מדיניות

השיקולים שלקחנו בחשבון בגיבוש הפתרון

- מחשבות יו"ר הוועדה
- תוכן החלטה מספר 2301 של הממשלה מיום 31.10.2024
- OECD Guidelines for Micro Statistics on Household Wealth
- System of National Accounts 2025
- הצרכים שהוצגו לוועדה
- התייחסויות המציגים השונים לקול הקורא

השפעת איסוף מידע פרטי על פעילות הגופים הפיננסיים

- גוף פיננסי הוא לרוב גוף פרטי / גוף ללא מטרות רווח, שהוקם ל**תכלית של שירות פיננסי ללקוחות**: ניהול עו"ש, ניהול פנסיה וכו'.
- דרישת מידע פרטני על לקוחות באופן ישיר, **תייקר את העלויות עבור החוסכים**, בייחוד בגופים קטנים.
- ייקור התפעול **יכביד מאוד ביחס ישיר לכמות העמיתים שתידרש**, שכן העברת מידע דורשת את טיוב המידע או יצירת מידע שלא קיים (חברה לא תעביר מידע ללא טיוב ובדיקות).
- **רווחיות חלק מהגופים המפוקחים נמוכה מראש** וקשה לגופים לעמוד בדרישות דיווח נוספות.
- **צמצום התחרות** - חשש שהיקף המשאבים הנדרש לדיווח פרטני יגדיל את החסמים לכניסה לשוק ואף יביא ל**סגירת גופים**, על רקע מיזוג גופים בשנים האחרונות. גופים שהם דווקא מחוללי תחרות.

פגיעה באמון הגופים הפיננסיים ברשויות הפיקוח

- גופים פיננסיים משתפים פעולה עם רגולטורים בהינתן ודאות (חוקית) שמידע שהם מעבירים משמש את הרגולטורים בלבד (מדיניות, אכיפה, פניות ציבור).
- שינוי מטרות השימוש במידע שמעבירים מפוקחים ומסירת חלק מהמידע לגורמים שלישיים (ממשלה וחוקרים) עלול **לערער את אמון המערכת הפיננסית ברשויות הפיקוח**.
- קיים סיכון לכך שגופים יערימו קשיים על העברת מידע לרגולטור מתוך חשש שבעתיד ישתנה המצב החוקי והמידע שהעבירו בעבר כבר לא יחסה תחת חובת סודיות. חשש זה חל מטבעו על כל סוג מידע ועלול להביא לפגיעה במפוקחים וחמור מכך, לפגיעה בתשואות העמיתים.

פגיעה באמון הציבור בגופים הפיננסיים

- מתן תפקיד חדש לגופי הפיקוח העצמאיים – העברת מידע למשרדי ממשלה ולחוקרים – יוצרת הכלאה בין מי שאמור (1) לפקח ולהתוות מדיניות על הגופים המפוקחים, לבין מי שאמור (2) לאסוף מידע על אזרחים (לשם תחומי פעילות שלא רלוונטיים לתפקידי הרגולטור, דוגמת מדיניות מיסוי).
- רשויות הפיקוח נתפסות כנייטרליות בעיני האזרח (ואף לטובתו), זאת בניגוד לרשויות המס או גופי אכיפה שנתפסות כאוספות מידע פרטי ואוכפות.
- התרופפות הקשר בין הסיבה לאיסוף הנתונים לשימוש בהם (צמידות מטרה).
- נכון שאיסוף מידע עבור צעדי מדיניות ומחקרים בתחום המיסוי ובתחומים משיקים יתבצע על ידי הגופים הרלוונטיים (רשויות המס ולמ"ס) ולא על ידי רשויות הפיקוח. ואכן, במדינות OECD רבות נאסף המידע באמצעות רשויות המס.

עקרונות הפתרון

- כוועדה, מצופה מאיתנו להסתפק בצעד שייתן **מענה לרוב הצרכים ללא תוספת עול רגולטורי**.
- משכך, נדרש **תיחום לאיסוף נתונים קיימים** דוגמת נתונים שניתן לבקש באמצעות המסלקה
- בהינתן תיחום ברור לנתונים ומתן וודאות לכלל הגורמים, העקרונות לפתרון הם:
  - שימוש בכלי קיים – סקר חברתי של הלמ"ס
  - שימוש בכלי קיים – קבלת מידע מהמסלקה הפנסיונית (דורש ליבון)
  - מידע מנהלי על מדגם של 10,000 תצפיות לפי החלטת הלמ"ס – האויב של הטוב מאוד הוא מצוין
  - יכולת לענות על מרבית הצרכים שהוצגו
  - 10,000 איש = מדגם
  - 1,000,000 איש = מפקד
  - ישמש לסטטיסטיקה רשמית ואת חדר המחקר של הלמ"ס
  - כל גוף רגולטורי יקבע באופן עצמאי, בהתאם לחוק המסדיר אותו, את אופן השיתוף, ולא יוכפף למנגנון מרכזי אחיד.
  - לא ייכלל מידע בדבר גופים מפוקחים – מידע עסקי סודי, יציבות של המשק, יציבות של הגופים

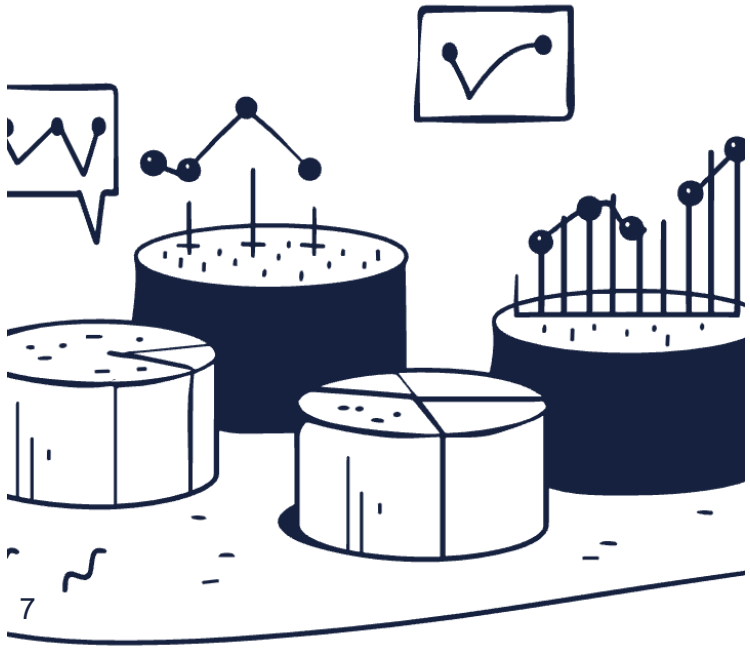

* ראו קישור להנחיות ה- OECD לסטטיסטיקות מיקרו של עושר משקי בית

שלבים שטרם בוצעו

- הערכת העלויות (1) המשקיות (2) והתאגידיות של איסוף הנתונים על פרטים (בהינתן שעלותו של מאגר האשראי הגיע לרבע מיליארד ₪ עבור המדינה).
- הצגת טיוטת הפתרון לגופים שביקשו זאת על מנת שיתאפשר להם להתייחס.

פערים וסיכונים

- ארביטראז' ביחס למידע שיוחזק - חשש מפער בין המידע שיתקבל לבין המציאות, דוגמת מידע על נכסי אזרחים בחו"ל.
- שינוי התנהגות הציבור בעקבות איסוף המידע – חשש אמיתי להעברת כספים מחוץ למדינה.
- המאגר שמבקשים לבנות הוא אטרקטיבי לפריצה.
- זאת אחת הסיבות שלפי ה-GDPR גופי רגולציה כפופים לעקרונות של **צמצום נתונים** (לשמור רק את המינימום הנדרש) ושימוש בהתאם למטרה שנקבעה מלכתחילה. ואכן, הרגולטור בוחר שלא לדרוש מידע פרטי על אזרחים שכן הדבר לא נדרש לעבודתו.

תודה רבה